

Notat om tilbagebetaling af kontanthjælp mv., når borger modtager SU

Til brug for tema-ankemøde den 4. februar 2021

Indhold

Indledning.....	1
Lovgrundlag	1
Uddrag af Lov om aktiv socialpolitik (aktivloven), Lov nr. 455 af 10. juni 1997, senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 981 af 23. september 2019 og med ændringer ved lov nr. 1558 af 27. december 2019.....	1
Uddrag af Lov om aktiv socialpolitik (aktivloven), Lov nr. 455 af 10. juni 1997, senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 981 af 23. september 2019 og med ændringer ved lov nr. 1558 af 27. december 2019.....	3
Generelt.....	4
Betingelser for tilbagebetaling.....	4
Tilbagebetaling på grund af tilsidesat oplysningspligt, jf. § 91, stk. 1, nr. 1	4
Tilbagebetaling af ydelser, der er modtaget mod bedre vidende, jf. § 91, stk. 1, nr. 2.....	5
Tilbagebetaling af ydelser grundet dobbeltforsørgelse, jf. § 94.....	5
Tilbagebetaling af ydelser grundet overgangen til SU.....	5
Praksis – Ankestyrelsens principafgørelser	6
De konkrete mødesager	8

Indledning

18 af sagerne på dette tematiserede møde handler om, tilbagebetaling af kontanthjælp mv., når borger modtager SU.

Lovgrundlag

Reglerne om social begivenhed gengives herunder:

Uddrag af Lov om aktiv socialpolitik (aktivloven), Lov nr. 455 af 10. juni 1997, senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 981 af 23. september 2019 og med ændringer ved lov nr. 1558 af 27. december 2019

§ 11. Kommunen yder hjælp i form af integrationsydelse, uddannelseshjælp, kontanthjælp, tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og tilbud i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven.

Stk. 2. Det er en betingelse for at få hjælpen,

- 1) at ansøgeren har været ude for ændringer i sine forhold, f.eks. i form af sygdom, arbejdsløshed eller samlivsophør,

- 2) at ændringerne bevirker, at ansøgeren ikke har mulighed for at skaffe det nødvendige til sin egen eller familiens forsørgelse, og

- 3) at behovet ikke kan dækkes gennem andre ydelser.

Stk. 3. Retten til uddannelseshjælp eller kontanthjælp er tillige betinget af, at personen lovligt har opholdt sig her i riget i sammenlagt 9 år inden for de seneste 10 år, jf. dog stk. 4-10. I beregningen af opholdstiden efter 1. pkt. indgår perioder, hvor personen har haft folkeregisteradresse her i riget, medmindre særlige grunde fører til et andet resultat. Ophold i udlandet i perioder på sammenlagt højst 2 måneder pr. kalenderår i forbindelse med ferie, studierejser, tjeneste- og forretningsrejser m.v. ligestilles med ophold her i riget, hvis personen har beholdt sin bopæl her i riget. Ophold i udlandet på militær mission for den danske stat under instruktion af forsvaret ligestilles med ophold her i riget. Det samme gælder ophold i udlandet, hvor personen af den danske stat er stillet til rådighed for militær mission under instruktion af udenlandsk eller international myndighed. *Stk. 4.* Ved beregning af opholdsperioden efter stk. 3, 2. pkt., kan en person, der ved endelig dom findes at have overtrådt straffelovens § 101 a, stk. 1, § 114 c, stk. 3, §§ 114 d, 114 e eller 114 g for forhold begået i udlandet, straffelovens § 114 j, stk. 1, eller et udrejseforbud fastsat i medfør af § 2 b, stk. 1, i lov om pas til danske statsborgere m.v., og som for den periode, som dommen omfatter, har modtaget integrationsydelse, ikke medregne en karantæneperiode på 3 år. I den 3-årige karantæneperiode efter 1. pkt. udbetales integrationsydelse efter § 22, stk. 2 eller 3. *Stk. 5.* Den 3-årige karantæneperiode nævnt i stk. 4 regnes fra det tidspunkt, hvor personen løslades efter afsoning af ubetinget fængselsstraf som følge af dommen, jf. § 10 f, stk. 1. Er personen ikke frihedsberøvet i perioden mellem en dom, jf. § 10 f, stk. 1, og afsoningen, medregnes denne periode i perioden efter stk. 4. Hvis personen idømmes bøde eller betinget fængselsstraf, regnes perioden i stk. 4 fra tidspunktet for den endelige dom, jf. § 10 f, stk. 1.

Stk. 6. Ved beregning af opholdsperioden efter stk. 3, 2. pkt., kan en person, der ved endelig dom er idømt ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens § 81 a, ikke medregne en karantæneperiode på 3 år. I den 3-årige karantæneperiode efter 1. pkt. udbetales integrationsydelse efter § 22, stk. 2 eller 3.

Stk. 7. Den 3-årige karantæneperiode nævnt i stk. 6 regnes fra det tidspunkt, hvor personen har udstået fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens § 81 a.

Stk. 8. Retten til uddannelseshjælp eller kontanthjælp er tillige betinget af, at personen har haft ordinær beskæftigelse her i riget i en periode, som sammenlagt svarer til fuldtidsbeskæftigelse i 2 år og 6 måneder inden for de seneste 10 år. 1. pkt. finder anvendelse for udlændinge, der på baggrund af indrejse fra udlandet er blevet folkeregistreret her i riget med virkning fra den 1. januar 2008 eller senere, og som ikke tidligere har været folkeregistreret her i riget, og for personer, der er blevet folkeregistreret som indrejst fra udlandet i riget med virkning fra den 1. januar 2008 eller senere

efter udlandsophold i mere end 12 på hinanden følgende måneder. Stk. 3, 4. og 5. pkt., finder tilsvarende anvendelse for opgørelsen af de 12 måneder, der er nævnt i 2. pkt. Beskæftigelseskravet efter 1. pkt. kræves alene opfyldt én gang, uanset om personen løbende modtager uddannelses- eller kontanthjælp eller genansøger herom.

Stk. 9. For personer uden fastsat arbejdstid og for personer beskæftiget ved selvstændig virksomhed foretages opgørelse af beskæftigelse efter stk. 8 ved at anvende omregningsatsen i § 13 f, stk. 15. Ved omregning benyttes den omregningsats, som er gældende for det kalenderår, hvor indkomsten er indberettet til indkomstregisteret, eller det indkomstår, som årsopgørelsen dækker.

Stk. 10. Kravet om, at personen skal have opholdt sig lovligt her i riget i sammenlagt 9 år inden for de seneste 10 år, og kravet om ordinær fuldtidsbeskæftigelse i 2 år og 6 måneder inden for de seneste 10 år gælder ikke for EU-/EØS-borgere, i det omfang disse efter EU-retten er berettigede til hjælpen. Endvidere gælder kravet om ordinær fuldtidsbeskæftigelse her i riget i 2 år og 6 måneder inden for de seneste 10 år ikke for førtidspensionister, der ikke modtager fuld førtidspension efter lov om social pension på grund af betingelserne om optjening eller på grund af en tilsvarende pension fra et andet EU-/EØS-land, eller for personer, der har nået folkepensionsalderen, jf. lov om social pension. *Stk. 11.* Kommunen træffer afgørelse om retten til integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp. Personen har pligt til at bidrage med oplysninger, der er nødvendige for at afgøre, hvilken hjælp personen er berettiget til. Kan personen ikke dokumentere, at opholdskravet i stk. 3 og beskæftigelseskravet i stk. 8 er opfyldt, yder kommunen integrationsydelse.

Reglerne om tilbagebetaling gengives herunder:

[Uddrag af Lov om aktiv socialpolitik \(aktivloven\), Lov nr. 455 af 10. juni 1997, senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 981 af 23. september 2019 og med ændringer ved lov nr. 1558 af 27. december 2019](#)

§ 91. Kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling,

- 1) når en person mod bedre vidende har undladt at give kommunen oplysninger som krævet efter § 74 d, stk. 4, og § 92, stk. 4, i denne lov, integrationslovens § 49, stk. 2, eller § 11, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område,
- 2) når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser efter denne lov,
- 3) når en person har modtaget hjælp efter § 12, stk. 2, og efterfølgende får udbetalt uddannelsesstøtte efter SU-loven, der dækker samme tidsrum,
- 4) når en person er omfattet af en sanktion efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. eller
- 5) når en person er dømt for overtrædelse af straffelovens § 101 a, stk. 1, § 114 c, stk. 3, §§ 114 d, 114 e eller 114 g for forhold begået i udlandet, straffelovens § 114 j, stk. 1, eller et udrejseforbud fastsat i medfør af § 2 b, stk. 1, i lov om pas til danske statsborgere m.v.

Stk. 2. Kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling efter stk. 1, nr. 5. Det gælder, uanset om kommunen tidligere har truffet afgørelse om tilbagebetaling af en ydelse efter § 91, stk. 1, nr. 14, for samme periode.

Stk. 3. Kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling af udbetalte ydelser efter kapitel 4, 6, 6 a, 6 b og 7, hvis ydelserne overstiger niveauet for integrationsydelse efter § 22, stk. 2 og 3, for den periode, der er nævnt i §§ 10 f og 10 h.

Stk. 4. Udbetaling Danmark skal træffe afgørelse om tilbagebetaling,

- 1) når en person mod bedre vidende har undladt at give Udbetaling Danmark oplysninger som krævet efter § 4 i lov om Udbetaling Danmark, eller
- 2) når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser efter §§ 6 eller 85 a i denne lov.

§ 94. Kommunen kan træffe afgørelse om tilbagebetaling, når en person, der har modtaget hjælp, senere får udbetalt en erstatning, et underholdsbidrag eller lignende, der dækker samme tidsrum og samme formål som den udbetalte hjælp.

Stk. 2. Kommunen kan ikke træffe beslutning om tilbagebetaling efter stk. 1 af den hjælp, som en person modtager under tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven og engangsbetaling efter § 25 a.

Stk. 3. Har en person som følge af afgørelse eller dom krav på efterbetaling af en ydelse, herunder en ydelse efter anden lov, og dækker denne ydelse samme tidsrum og samme formål som en udbetalt ydelse efter denne lov, skal kommunen fradrage den udbetalte ydelse efter denne lov i kravet, før kommunen kan opgøre et eventuelt tilbagebetalingskrav efter denne lov over for personen. I opgørelsen indgår ydelserne, før der indbetales skat.

Stk. 4. Kommunen kan endvidere ikke træffe beslutning om tilbagebetaling efter stk. 1, når en erstatning for tab af erhvervsevne udbetales som følge af personskade efter

- 1) lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser,
- 2) lov om erstatningsansvar,
- 3) lov om arbejdsskadesikring, bortset fra de tilfælde, der omfattes af den nævnte lovs § 29, eller
- 4) lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.

Stk. 5. Beskæftigelsesministeren fastsætter nærmere regler om, i hvilke andre tilfælde der ikke kan træffes beslutning om tilbagebetaling efter stk. 1 i anledning af erstatning for tab af erhvervsevne, der udbetales som følge af personskade.

Generelt

Formålet med reglerne og praksis på området er funderet i principperne om, at kontanthjælp, uddannelseshjælp, selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse (herefter benævnt kontanthjælp mv.) er det underste økonomiske sikkerhedsnet for personer uden anden forsørgelse.

Reglerne om krav om tilbagebetaling enten efter reglerne om tilsidesat oplysningspligt, modtaget mod bedre vidende eller efter reglerne om dobbeltforsørgelse skal forstås i lyset af disse principper.

Det er væsentligt at få klarhed over, hvorvidt den hjælp, der senere udbetales, dækker behovet for hjælp, jf. LAS § 11, stk. 2, nr. 3 i perioden (dobbeltforsørgelse)

Betingelser for tilbagebetaling

Det er en fælles betingelse for krav om tilbagebetaling på grund af tilsidesat oplysningspligt og hjælp, der er modtaget mod bedre vidende, at borgeren har modtaget hjælp, som borgeren ikke havde ret til, jf. aktivlovens § 91, stk. 1, nr. 1 og nr. 2.

Hjælpen kan også kræves tilbagebetalt, hvis personen senere får udbetalt et beløb, der dækker samme tidsrum og samme periode (dobbeltforsørgelse), jf. aktivlovens § 94.

Det er en betingelse, at det senere udbetalte beløb skal

- Dække det samme tidsrum
- Dække samme formål.

Det betyder, at de 2 ydelser, der udbetales, skal dække borgerens forsørgelse i det samme tidsrum/periode.

Tilbagebetaling på grund af tilsidesat oplysningspligt, jf. § 91, stk. 1, nr. 1

Det er en betingelse for, at kræve tilbagebetaling på grund af tilsidesat oplysningspligt, at borgeren har undladt at give oplysninger til kommunen, som der var pligt til at give. Det skal også være sket mod bedre vidende. Det betyder, at borgeren vidste eller burde have vidst, at borgeren skulle have

oplyst kommunen om ændringer i forholdene. Det kan for eksempel være en indtægt, som borgeren ikke har givet kommunen oplysninger om.

Der kan kræves tilbagebetaling på grund af tilsidesat oplysningspligt, hvis borgeren er vejledt om, at han eller hun skal oplyse om det forhold, der medfører, at ydelsen er modtaget uberettiget, og borgeren ikke rettidigt har oplyst herom. Det er ikke en betingelse for at kræve tilbagebetaling på grund af tilsidesat oplysningspligt, at borgeren er eller burde være klar over, at der ikke er ret til hjælpen. Det er tilstrækkeligt, at borgeren er eller burde være klar over, at der er pligt til at oplyse. Dette skyldes, at kommunen, når den modtager oplysningen, har anledning til at vejlede borgeren om retsvirkningen.

Oplysningspligten er tilsidesat mod bedre vidende, hvis borgeren kan udlede af den skriftlige vejledning om oplysningspligten, at der er pligt til at give kommunen en bestemt oplysning, men borgeren ikke gør det. Det er således en forudsætning for at træffe afgørelse efter denne bestemmelse, at borgeren er blevet vejledt om sin oplysningspligt og om, hvilke typer af ændringer, der kan have betydning for hjælpen og derfor skal oplyses.

Oplysningspligten er overholdt, hvis borgeren oplyser om ændringerne hurtigst muligt efter, at han eller hun bliver bekendt med disse, også selv om kommunen ikke kan nå at standse hjælpen eller beregne hjælpen for den aktuelle periode korrekt.

[Tilbagebetaling af ydelser, der er modtaget mod bedre vidende, jf. § 91, stk. 1, nr. 2](#)

Der kan også kræves tilbagebetaling, når en borger mod bedre vidende har modtaget hjælp, som han eller hun ikke havde ret til. Det er ikke en betingelse for at kræve tilbagebetaling af hjælp, der er modtaget uberettiget og mod bedre vidende, at kommunen har vejledt borgeren. Det er dog en betingelse, at det kan dokumenteres, at borgeren vidste eller burde vide, at der ikke var ret til hjælpen i den aktuelle situation.

Dette kan blandt andet dokumenteres, hvis det ud af den givne vejledning med tilstrækkelig tydelighed kan udledes, at der ikke er ret til hjælp i den givne situation.

Andre omstændigheder kan også føre til, at borgeren ved eller burde vide, at hjælpen er modtaget uberettiget.

Hvis borgeren tidligere har været i samme situation, og kommunen har truffet afgørelse om ophør, fradrag eller tilbagebetaling, vil borgeren vide eller burde vide, der i en tilsvarende situation ikke er ret til hjælp.

[Tilbagebetaling af ydelser grundet dobbeltforsørgelse, jf. § 94](#)

Hjælpen kan også kræves tilbagebetalt, hvis personen senere får udbetalt et beløb, der dækker samme tidsrum og samme periode (dobbeltforsørgelse), jf. aktivlovens § 94.

Det er en betingelse, at det senere udbetalte beløb skal

- Dække det samme tidsrum
- Dække samme formål.

Det er i § 94, stk. 2 præciseret, at tilbagebetaling på grund af dobbeltforsørgelse ikke gælder for den hjælp, som personen modtager under aktivering. Begrundelsen er ifølge forarbejderne, at modtageren i en sådan situation yder noget til gengæld for hjælpen.

Det må derfor i alle sager om aktivlovens § 94 undersøges, om borgeren har været i tilbud i hele eller dele af perioden.

Tilbagebetaling af ydelser grundet overgangen til SU

En del tilbagebetalingssager vedrører den situation, hvor borger har modtaget forudbetalt SU og bagudbetalt uddannelseshjælp eller kontanthjælp til forsørgelse i samme måned.

Det følger i øvrigt af aktivlovens § 11, stk. 2, nr. 3, at det er en betingelse for at få hjælp efter aktivloven, at behovet ikke kan dækkes gennem andre ydelser. Det betyder, at udbetaling af kontanthjælp mv. er en subsidær forsørgelse i forhold til andre private og offentlige forsørgelsesmuligheder.

Retten til bagudbetalt kontanthjælp mv. ophører samtidig med overgang til forudbetalt SU.

Sagerne om SU adskiller sig fra sagerne om fradrag for indtægter, idet SU-indtægten er en forsørgelsesydelse og dermed et forsørgelsesgrundlag, der træder i stedet for kontanthjælp mv. Det gælder også, selv om SU-ydelsen er lavere end kontanthjælpen mv.

Det betyder også, at borger i visse tilfælde skal tilbagebetale mere i kontanthjælp mv. end borger har modtaget i SU, når den udbetalte SU er en lavere ydelse end den udbetalte kontanthjælp mv.

Sagerne om tilbagebetaling af hjælp på grund af SU er også anderledes derved, at SU er en forudbetalt ydelse, hvorimod kontanthjælp mv. er en bagudbetalt ydelse. Det betyder, at den bagudbetalte kontanthjælp mv. skal dække den efterfølgende måneds forsørgelse, og den dækker derfor samme periode som den forudbetalte SU.

Der vil altid være tale om dobbeltforsørgelse, hvis borgeren efterfølgende får udbetalt SU med tilbagevirkende kraft. Det betyder, at § 94 skal anvendes i den situation, hvor borgeren har modtaget hjælp, og hvor borgeren efterfølgende fået udbetalt SU med tilbagevirkende kraft. Her er der tale om en dobbeltforsørgelsessituation.

I tilfælde, hvor borger overgår til forudbetalt SU, og hvor § 94 ikke kan anvendes, fordi udbetalingen af SU ikke er sket efterfølgende, eller fordi borgeren har været i tilbud i den periode, der udbetales hjælp for, vil forholdet skulle bedømmes efter § 11 og § 91, stk. 1, nr. 1 eller nr. 2.

Det er en betingelse for at anvende § 91, stk. 1, nr. 1 og nr. 2, at ydelsen er modtaget uberettiget.

Hvis tilbagebetalingskravet begrundes i nr. 1 stilles der kun krav til, at borger skal være vejledt om, at han/hun skal oplyse om påbegyndt uddannelse. Hvis tilbagebetalingskravet derimod begrundes i nr. 2 kræves det, for at der er tale om ond tro, at borger er klar over, at der ikke er ret til kontanthjælp for den forudgående måned, når uddannelse påbegyndes og der modtages forudbetalt SU for den efterfølgende måned.

Aktivlovens § 91, stk. 1, nr. 1 anvendes i den situation, hvor borgeren modtager hjælp, og hvor borgeren samtidig får udbetalt SU, eller hvor SU tidsmæssigt udbetales før hjælpen. Borgeren har ikke oplyst om SU-udbetalingen til kommunen. (Borgeren er vejledt om oplysningspligten).

Aktivlovens § 91, stk. 1, nr. 2 anvendes i den situation, hvor borgeren modtager hjælp, og hvor borgeren samtidig får udbetalt SU, eller hvor SU tidsmæssigt udbetales før hjælpen. Borgeren har enten oplyst om SU-udbetalingen til kommunen, eller start af uddannelse, og kommunen har ved en fejl ikke fået standset udbetalingen. Dette kan være fordi, at borger oplyser om SU-udbetalingen efter at hjælpen er udbetalt. Det kan også være fordi betingelsen ikke er opfyldt, men at borger er vejledt om, at der ikke er ret til den bagudbetalte hjælp, hvis man modtager SU for den samme periode, som hjælpen skal dække forsørgelsen.

Praksis – Ankestyrelsens principafgørelser

Listen er ikke udtømmende:

Ankestyrelsens principmeddelelse O-129-97 fastslår, at der skal ske tilbagebetaling af den faktisk bevilgede hjælp i tilfælde, hvor der bliver ydet hjælp med tilbagebetalingspligt. I tilfælde, hvor der er bevilget hjælp med et skattepligtigt beløb, er det således bruttobeløbet, der skal tilbagebetales, uafhængig af, hvorledes den ydede hjælp i øvrigt er behandlet skattemæssigt, da der ikke i bistandslovens (nu aktivlovens) bestemmelser er hjemmel til at foretage en skattemæssig omberegning af den ydede hjælp sideløbende med, at tilbagebetalingen finder sted.

Ankestyrelsens principmeddelelse A-31-04 fastslår, at retten til bagudbetalt kontanthjælp ophører samtidig med overgang til forudbetalt SU. Ankestyrelsen lagde vægt på, at borger fra februar fik et andet forsørgelsesgrundlag i form af forudbetalt SU (Statens Uddannelsesstøtte).

Da det er en betingelse for at få kontanthjælp, at den begivenhed, som oprindeligt udløste behovet for kontanthjælp, fortsat bevirker, at ansøgeren ikke har mulighed for at skaffe det nødvendige til sin egen eller familiens forsørgelse, og at behovet ikke kan dækkes gennem andre ydelser, jf. aktivlovens § 11, stk. 2, nr. 2 og 3.

Ankestyrelsen lagde derfor vægt på, at kontanthjælp er en forsørgelsesydelse, der udbetales månedsvis bagud, og dermed er tænkt til at skulle dække forsørgelsen i måneden efter udbetalingen. Det betyder, at ved udbetalt SU ved indgangen til februar måned, som skulle dække forsørgelsen for februar måned, kan der ikke samtidigt udbetales kontanthjælp ved udgangen af januar måned, jf. § 11, stk. 2, nr. 3, da kontanthjælpen derved kommer til at dække forsørgelsen i samme periode som SU.

Ankestyrelsens principmeddelelse A-11-05 fastslår, at hjælp ydet under aktivering ikke skulle tilbagebetales, uanset modtager senere opnåede en ydelse, der dækkede samme tidsrum og samme formål som den udbetalte kontanthjælp. Ankestyrelsen lagde vægt på, at en kommune ikke kunne træffe beslutning om tilbagebetaling af den hjælp, som en person modtog under aktivering, idet personen i en sådan situation ydede noget til gengæld for hjælpen.

Ankestyrelsens principmeddelelse 100-17 fastslår, at reglerne om tilbagebetaling på grund af dobbeltforsørgelse skal bruges, hvis en efterbetaling af en indtægt dækker samme formål og samme tidsrum som en tidligere udbetalt hjælp.

Ankestyrelsens principmeddelelse 21-19 fastslår bl.a., at der ikke er ret til den bagudbetalte hjælp, når en borger overgår til en forudbetalt ydelse, f.eks. SU. Dette skyldes, at forsørgelsen er dækket af en anden ydelse. Den sociale begivenhed er derfor ophørt.

Hvis reglerne om dobbeltforsørgelse ikke kan anvendes, og hjælpen er modtaget uberettiget, skal det undersøges, om oplysningspligten er tilsidesat, eller om hjælpen er modtaget mod bedre vidende. Der kan kræves tilbagebetaling, hvis ydelsen er modtaget mod bedre vidende. Det vil sige, hvis borgeren vidste eller burde vide, at der ikke var ret til den bagudbetalte hjælp ved overgang til forudbetalt SU.

Ankestyrelsens principmeddelelse 22-19 fastslår bl.a., at oplysningspligten er overholdt, hvis borgeren oplyser om ændringerne hurtigst muligt efter, at han eller hun bliver bekendt med disse, også selv om kommunen ikke kan nå at standse hjælpen eller beregne hjælpen for den aktuelle periode korrekt. Oplysningspligten er også overholdt, hvis borgeren oplyser om ændringerne på et tidspunkt, hvor kommunen stadig kan nå at standse hjælpen eller beregne hjælpen for den aktuelle periode korrekt, selv om det ikke sker hurtigst muligt efter, at han eller hun er blevet bekendt med ændringerne. Der skal træffes afgørelse om tilbagebetaling af uberettiget modtaget hjælp, hvis borgeren mod bedre vidende har tilsidesat sin oplysningspligt omkring de forhold, der medfører en ændret ret til hjælp. Oplysningspligten er tilsidesat mod bedre vidende, hvis borgeren kan udlede af

den skriftlige vejledning om oplysningspligten, at der er pligt til at give kommunen en bestemt oplysning, men ikke gør det. Det er således en forudsætning for at træffe afgørelse efter denne bestemmelse, at borgeren er blevet vejledt om sin oplysningspligt og om, hvilke typer af ændringer, der kan have betydning for hjælpen, og derfor skal oplyses.

Hjælpen er modtaget mod bedre vidende, hvis borgeren i den aktuelle situation ved eller burde vide, at han eller hun ikke har ret til hjælp eller har modtaget for meget i hjælp.

Er borgeren vejledt skriftligt, f.eks. om sin oplysningspligt, og kan det af vejledningen udledes, at der ikke er ret til hjælp i den aktuelle situation, har borgeren modtaget hjælp mod bedre vidende. Andre omstændigheder kan også føre til, at borgeren ved eller burde vide, at hjælpen er modtaget uberettiget. Hvis borgeren tidligere har været i samme situation, og kommunen har truffet afgørelse om ophør, fradrag eller tilbagebetaling, vil borgeren vide eller burde vide, der i en tilsvarende situation ikke er ret til hjælp.

De konkrete mødesager

Vi har valgt at fremlægge 18 konkrete sager for at belyse Ankestyrelsens praksis om, tilbagebetaling af kontanthjælp mv., når borger modtager SU.

Nogle af sagerne optræder med 2 eller 3 journalnumre, da sagen både indeholder en afgørelse om dobbeltforsørgelse efter § 94, social begivenhed efter § 11 og tilbagebetaling efter § 91, stk. 1, nr. 1 eller 2.